

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Преглед на европейското законодателство, както и съществуващите опит и добрите практики на старите и на новите страни членки на ЕС и анализ на добрите европейски практики за ПЧП в община от държава член на ЕС

По проект “Създаване и утвърждаване на механизъм за успешни публично-частни партньорства в община Бургас и Югоизточния планов район”,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Проучване на опита и практиката в европейски държави членки в изпълнението на ПЧП проекти в областта на градска и техническа инфраструктура

1. Въведение за ПЧП.
2. Преглед на видовете проекти осъществявани чрез ПЧП – градска, техническа, социална инфраструктура
3. Добри практики:
 - 3.1. Гърция
 - 3.2. Испания
 - 3.3. Италия
 - 3.4. Чехия
 - 3.5. Словения
 - 3.6. Други – Португалия
4. Общи препоръки и изводи в контекста на приложимост в Община Бургас

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Публично-частно партньорство (ПЧП) в местната администрация

- Местните власти имат ангажименти да инвестират в местната техническа и социална инфраструктура и да създават съответните икономически и административни условия. Традиционното финансиране в публичния сектор включва приходи от местни данъци, такси, държавни субсидии и допълнителни ресурси от емисии на общински облигации и заеми от банковия сектор, операции с общински активи, приходи от участия и др.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Публично-частно партньорство (ПЧП) в местната администрация (2)

- За общините ПЧП е алтернатива за финансиране на публични инвестиционни проекти, осигурява икономическа ефикасност, ползва се иновационната, технологичната и управленска експертиза на частния сектор. От гледна точка на администрацията обаче ПЧП винаги предизвиква икономически, политически и технически въпроси. Отговорът на въпросите зависи от размера на инвестицията, социалния консенсус, одобрението от гражданите на общината, управлението на договора, разпределението на риска и доходността на проекта

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Публично-частно партньорство (ПЧП) в местната администрация (3)

Проектите, които общините осъществяват на основата на ПЧП са с различни икономически характеристики.

- инфраструктурни проекти, които генерират приходи и покриват стойността на първоначалните инвестиции са финансово устойчиви, например такива са в телекомуникациите, обществения транспорт, електрификация, спортни съоръжения, паркинги
- проекти за изграждане на социална инфраструктура – училища, болници, културни и исторически сгради, водоснабдяване и канализация, улично осветление, градски паркове. Тези проекти са капиталово-интензивни, приходите, които се генерират т.е доходността е в дългосрочен план.
- проекти, които също могат да бъдат изградени с участието на частен партньор са индустриални и технологични паркове, хотели за отдих, спортни комплекси.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Предизвикателства пред местната администрация при ПЧП проекти

- ограниченост на финансовите ресурси
- частният сектор е скептичен за участие в проекти, особено за изграждане и поддържане на социална инфраструктура
- косвената полза от някои публични услуги, например градски паркове, осветление, исторически паметници и културно-атракционни обекти,
- определяне на поносима социална цена на публичната услуга;
- изборът на подходяща форма за ПЧП за изграждане на техническа и социална инфраструктура, както и източници на финансиране;
- публичност, прозрачност и отчетност на проекта

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Предизвикателства пред местната администрация при ПЧП проекти (2)

- Недостатъчният административен капацитет на местната администрация в изготвяне на точни тръжни процедури
- Невъзможността на местната администрация да оцени коректно дейностите, които се възлагат
- Липса на опит в местната администрация да извършва мониторинг и да управлява договорите
- Невъзможност да се разберат напълно договорите, когато се възлагат на външни изпълнители на работа и услуги
- Приемане на офертите с най-ниска цена, без да се разбират клаузите в договора

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Гърция

През последната година гръцката администрация по ПЧП минава през интензивна кампания за маркетинг на възможностите за инвестиции чрез ПЧП в страната. Създадена е база данни от проекти, които са планирани на стойност по-голяма от 3 милиарда евро в различни сектори като здравеопазване, образование, правосъдие, туризъм, пристанища, сметосъбиране, държавни сгради. Тази активност е подкрепена с успешния опит на гръцката държава в постигането на ПЧП проекти при провеждане на Олимпийските игри през 2004 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Гърция (2) Разгледани проекти

- **Реставрация на стария пазар за пресни плодове и зеленчуци и изпълнение на подземен многоетажен паркинг за Община Хиос. Възложител е община Хиос; индикативен бюджет 6.5 млн. евро**
- **Изпълнение на интегрирана автоматична система за заплащане в градския транспорт, Възложител е Градска транспортна организация на Атина (ГТОВА); индикативен бюджет 82 млн. евро;**
- **Строителство и поддръжка на сградите на административен парк в град Александруполис. Възложител е Префектура Еврос, индикативния бюджет е индикативен бюджет 22 млн. евро**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Гърция (3) Разгледани проекти

- **Строителство и поддръжка на нова онкологична болница в Солун. Възложител е ДЕПАНОМ СА, надзираващ орган е Министерство на здравеопазването и социалната солидарност; индикативния бюджет е**
- **Строителство на 26 нови училищни сгради в районите Пелопонес, Северен и Южен егейски район, и Крит. Възложител е Организация на училищните сгради (ОУС), индикативен бюджет 94 млн. евро**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Испания

Актуалната нормативна рамка на публично-частното партньорство в Испания се урежда по един широк начин в Закона № 30 за публичния сектор от 2007 г. Според този закон съществуват три вида договори, които обхващат всички действия, извършвани в рамките на публично-частното партньорство.

- Договорите за сътрудничество между публичния и частния сектор:
- Договорите за управление на публичните услуги (сред тях попадат смесените фирми) и;
- Договорите за концесия на публични обекти

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Испания (2) Разгледани проекти

- Управление на спортен център в район “Linear City”, Мадрид;
- Ново създаден малък град в очертанията на мегаполиса Мадрид по идея на архитекта Артуро Сория
- Подготовка на проект, строителство и експлоатация на спортен комплекс със закрит басейн в община Аловера.
- Управление на градското осветлението на Валенсия

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Испания (3) Разгледани проекти

- Строителство и експлоатация на научно-технологичния център в квартала Лас Таблас, Мадрид;
- Строителство и експлоатация на паркинги за ползване от постоянните жители на Мадрид
- Създаване на проект и строителство с публично финансиране на културен център, сградата на кметството, подземни паркинги и централния площад в Алхараке, Уелва;
- Дизайн, разпространение и експлоатация на безжичната комуникационна мрежа в Провинция Валенсия;
- Договор за услуги за управление на телефонно обслужване и обслужване на място чрез канали за обслужване на граждани в районите на "Linear City" (Мадрид).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Испания (4) Критерии за избор на проектите

- Да се отнасят до градската среда
- Да са реализирани от териториалните администрации (регионални и местни), в някои от случаите, свързани с развитието на географската област на Валенсия
- Да покриват различни сектори и дейности (транспорт, спорт, производствена икономика, осветление и др.)
- Да са различни по мащаб, и по тази причина, осъществени от големите градове като (Мадрид или Валенсия), но също така и примери от по-малки общини (например Аловера)
- обхватът на проекта може да бъде много различен, като се започне от проекти по управление на услуги и се стигне до проекти, които включват както строителството така и управление и съхранение на инфраструктурата

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Испания (5) Видове договори

- Договор за сътрудничество между публичния и частния сектор
- Договор за управление на публични услуги
- Дружества със смесено финансиране
- Договор за концесия на обществен обект

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Италия Разгледани проекти

- Логистичната платформа Civitavecchia на международното пристанище Рим
- Създаване на обществен Паркинг в град Палермо (регион Сицилия)
- Компания, специализирана в урбанизация и градоустройство:
Проект Пасубио (Pasubio)

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Чехия

Типове обичайни ПЧП проекти в чешките общини

ПЧП договорите в Чешката република се сключват според няколко различни закона и Министерство на финансите е информирано само за някои от ПЧП проектите. С цел да получи познания за ПЧП, Чешкият център за ПЧП е сформиран от Министъра на финансите да анализира ситуацията чрез директна комуникация с общините. Описанието на типовете проекти и конкретните примери, предложени по-долу се основават на базата данни на МФ с концесионни проекти и за проучването и анализа, които са извършени от центъра за ПЧР.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Чехия (2)

ПЧП в съответствие с Търговския и Граждански кодекс:

- Летище Бърно - Турани
- Летище Карлови вари
- Дом за стари хора в Жилава
- Културен център Свитави
- Аквапарк Оломоуц

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Чехия (3) Изводи

- Приложението на **Закона за концесиите** по отношение на търгове за ПЧП има за цел да обезпечи, че общината и потенциалният частен партньор работят със сравнително добре подготвена документация и изразходват достатъчно време и капацитет по време на фазата на подготовка с цел да се предпазят от сериозни проблеми в бъдещото развитие на проекта. От друга страна, този начин се смята за особено сложен и трудно разбираем за общините и е неудобство за тях.
- Търговете за ПЧП в рамките на **търговския и граждански кодекс** са оценени като много прости, не принуждаващи общините да извършат необходимата подготовка на проекта. Такава процедура без необходимата подготовка на проекта може да доведе до много сериозни проблеми в следващите фази на проекта, особено поради дългосрочния характер на проекта и свързаните дългосрочни последствия след първоначалното решение.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Словения

- Урбанизирани зелени площи – Любляна
- Спортен комплекс (Sports Park Stožice) – Любляна Словения

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Добри практики: Португалия

- Програма за рехабилитация и социално икономическо съживяване на центъра и на градската част на град Порто
- Болничен център Каскас, Португалия

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи

- Проблем за общините, независимо от автономността и високата степен на децентрализация е недостигът на публични средства за инвестиционни публични проекти. Изборът на общините е нормативно определен и финасово ограничен, затова общините ползват заеми от банки, дългови инструменти, частния бизнес като се ползват различни типове ПЧП
- Основна отличителна черта на ПЧП е, че възвръщаемостта за частния сектор е свързана с резултатите от предлаганите услуги и от използването на активите за срока на договора. Частният сектор, като доставчик на услуга и оператор на публичния актив е отговорен не само за създаването на актива, но и за цялостното управление и изпълнение на проекта и устойчивостта му – т.е. да работи успешно и след приключване на проекта.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (2)

- ПЧП проектите не са унифицирани и местната власт е изправена пред избора за „прагматично” решение, т.е. икономически най-изгодният метод за ефективно изпълнение на проекта и социална поносимост на цената на публичната услуга. Обществените услуги са продукт, който се ползва от населението и качеството е от съществено значение, тъй като чрез местните данъци и такси гражданите не директно финансират публичния сектор. Икономическата ефективност и социалната обосновааност и качеството са аргументи за ПЧП като добър подход за предоставяне на публични услуги (градоустройсто, публичен транспорт, инфраструктура за отдих, улично осветление, здравеопазване, образование и социални дейности и др).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (3)

- Направеният анализ показва колко е важно да се идентифицира подходящият ПЧП проект:
- да има ясна икономическа и социална нужда от ПЧП проекта
- политическа подкрепа;
- да има ясна и обоснована схема на разплащане,
- да е финансово осигурен през целия жизнен цикъл на проекта;
- да осигурява финансова възвръщаемост
- социалната цена, която жителите на общината могат да поемат и платят като риск от ПЧП проекта
- наличието на силно развито гражданско общество в сферата на предмета на ПЧП договора, което да се ангажира като активен и пълноценен участник в ПЧП проекта и същевременно да гарантира общественения характер на услугата във времето.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (4)

Важно е общината да стимулира и да обособи:
ясни и реалистични цели за ПЧП проектите си
да се започне с проекти, които имат голям шанс за успех и са ясни
и изпълними

да се направи ясна процедура за консултации в хода на
изпълнение на проекта, за да се изчистят разногласията между
правителството/общината (възложителя) и частния изпълнител
да се създаде възможност за неформален диалог, за да се
разрешават проблемите

да се създаде стратегически комуникационен план, който
разяснява ползите от ПЧП програмата и да предпази проекта от
негативни критики в медиите

Добре е да се изгради пазарен интерес – ПЧП рамката и модел
трябва да стимулират интереса на инвеститорите – трябва да
се предоставя информацията какви стимули предлага
правителството на инвеститорите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (5)

Важни стъпки в цикъла на ПЧП проект

Предварително проучване на проект ПЧП:

- преглед на опита и вземане на решение за подхода на предоставяне на публични услуги и изграждане, експлоатиране на публичния актив;
- формиране на ефективен механизъм от местната администрация за предоставяне на публични услуги, за управление и контрол;
- възможността за прилагане, всеки проект трябва да отговаря на първоначален набор от икономически и политически критерии като: доказани социални или бизнес потребности за повишаване на качеството или количеството на инфраструктурата или услугата; оценка на нивото на социална чувствителност в случай на проекти, прилагани на база на публично-частното партньорство; разработване на различни алтернативи за ПЧП (технически, финансови и управленски възможности). Комплексни познания на публичната администрация за очакваните изходни данни/изпълнение и възможности за оценка и обективно измерване на резултатите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (6)

Важни стъпки в цикъла на ПЧП проект (2)

Предварително проучване на ПЧП проект:

- съответствие с националните приоритети и приоритетите на ЕС
- съответствие със съществуващата нормативна рамка
- проучване на потребностите и на търсенето на публичната услуга (маркетингово проучване)
- публично обсъждане

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (7)

Важни стъпки в цикъла на ПЧП проект (3)

Предварително проучване на ПЧП проект:

- консенсус на ниво общински съвет;
- финансова обезпеченост (идентифициране на източниците на финансиране – бюджет на общината, банкови заеми, дългови инструменти, частен партньор и СФ).
- създаване на системи за мониторинг и оценка на изпълнението за предлагането на услуги;
- да се прецени нивото на стойността на таксата или цената на публичната услуга, която ще бъде плащана на частния оператор, за да се осигури добра възвращаемост на инвестицията.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (8)

Важни стъпки в цикъла на ПЧП проект (4)

Подготовка и провеждане на тръжна процедура:

- Финализира тръжните документи
- Публикува обявата за търг и да е готова да приеме и отговори на въпроси за изясняване от участниците
- Оцени постъпилите предложения
- Договори, финализира и подпише договора.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (9)

Важни стъпки в цикъла на ПЧП проект (5)

- Изборът на най-изгодното предложение често е трудна задача, тъй като някои от представените предложения изглеждат твърде сходни както по отношение на техническите, така и по отношение на финансовите условия. За избор на подходящ партньор е важно да е ясна тръжната спесификация, да не се съдържат двусмислици и неопределености.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изводи (9)

Важни стъпки в цикъла на ПЧП проект (5)

- **Управление на договора ПЧП**
- Двете страни (местната администрация и бизнеса) трябва да приложат техните отговорности по управлението, както е посочено в Договора, като позволяват известна необходима гъвкавост при адаптирането на партньорството към променящите се икономическа и законодателна среда и непредвидени събития.
- Местната администрация да създаде екип, който да има необходимия потенциал да управлява и контролира договора.
- Друга важна препоръка е да се разширят знанията и опита на местната администрация за управление на проекти. ПЧП изискват силен публичен сектор, който може да поеме нова роля с нови способности. По-конкретно ПЧП системите изискват професионални мениджъри, които не само умеят да създават партньорства и да управляват група от различни партньори, но и опитни в преговорите, управлението на договори и анализ на риска. Изискването частният сектор да предостави услуга поставя повече отговорност в ръцете на публичната администрация.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!**